

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

30 päivänä syyskuuta 2004 *

Asiassa C-275/02,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä,

jonka Verwaltungsgericht Stuttgart (Saksa) on esittänyt 11.7.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.7.2002, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Engin Ayaz

vastaan

Land Baden-Württemberg

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (esittelevä tuomari) ja F. Macken,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,

kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Land Baden-Württemberg, edustajanaan S. Karajan,
- Saksan hallitus, asiamiehenään W.-D. Plessing,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään D. Martin,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.5.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisukysymys koskee assosiaation kehittämistä 19 päivänä syyskuuta 1980 tehdyn assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/80 (jäljempänä päätös N:o 1/80) 7 artiklan ensimmäisen kohdan tulkintaa. Assosiaationeuvosto on perustettu Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisestä assosiaatiosta tehdyllä sopimuksella, jonka ovat allekirjoittaneet Ankarassa 12.9.1963 yhtäältä Turkin tasavalta ja toisaalta Euroopan talousyhteisön jäsenvaltiot sekä yhteisö ja joka on tehty, hyväksytty ja vahvistettu yhteisön puolesta 23.12.1963 tehdyllä neuvoston päätöksellä 64/732/ETY (EYVL 1964, 217, s. 3685; jäljempänä assosiaatiosopimus).

- 2 Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty Ayazin, joka on Turkin kansalainen, ja Land Baden-Württembergin (Baden-Württembergin osavaltio) välisessä asiassa, joka koskee viimeksi mainitun tekemiä päätöksiä, joilla se kieltäytyi jatkamasta Ayazille myönnettyä väliaikaista oleskelulupaa Saksassa ja määräsi tämän karkotettavaksi kyseisen jäsenvaltion alueelta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

ETY–Turkki-assosiaatio

- 3 Assosiaatiosopimuksen tarkoituksena on sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan edistää sopimuspuolten välisten kaupallisten ja taloudellisten suhteiden jatkuvaa ja tasapainoista vahvistumista, myös työvoiman alalla, toteuttamalla asteittain työntekijöiden vapaa liikkuvuus (12 artikla) sekä poistamalla sijoittautumisvapautta (13 artikla) ja palvelujen tarjoamisen vapautta (14 artikla) koskevia rajoituksia, Turkin kansan elintason parantamiseksi ja myöhemmin Turkin tasavallan yhteisöön liittymisen helpottamiseksi (neljäs perustelukappale ja 28 artikla).
- 4 Tätä varten assosiaatiosopimus sisältää valmistelevan vaiheen, jonka aikana Turkin tasavalta voi vahvistaa talouttaan yhteisön avustuksella (3 artikla), siirtymävaiheen, jonka aikana toteutetaan asteittain tulliliitto ja lähennetään talouspolitiikkaa (4 artikla) sekä loppuvaiheen, joka perustuu tulliliittoon ja joka merkitsee sopimuspuolten talouspolitiikan yhteensovittamisen vahvistamista (5 artikla).

- 5 Assosiaatiosopimuksen 12 artiklassa, joka kuuluu saman II osaston 3 lukuun, jonka otsikkona on ”Muut talouspoliittiset määräykset”, määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet pitävät lähtökohtanaan yhteisön perustamissopimuksen 48, 49 ja 50 artiklaa toteuttaessaan välillään asteittain työntekijöiden vapaan liikkuvuuden.”

- 6 Assosiaatiosopimuksen 22 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Assosiaationeuvosto käyttää päätösvaltaa sopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamiseksi ja siinä määrätyissä tapauksissa. Kummankin sopimuspuolen on toteutettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tehtyjen päätösten täytäntöön panemiseksi — — .”

- 7 Assosiaatiosopimukseen liitetyn, Brysselissä 23.11.1970 allekirjoitetun lisäpöytäkirjan, joka on hyväksytty ja vahvistettu yhteisön nimissä 19.12.1972 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2760/72 (EYVL L 293, s. 1; jäljempänä lisäpöytäkirja), 1 artiklassa määrätään assosiaatiosopimuksen 4 artiklassa tarkoitetun siirtymävaiheen edellytykset, yksityiskohtaiset säännöt ja toteuttamisaikataulu. Lisäpöytäkirjan 62 artiklan mukaan se muodostaa kyseisen sopimuksen erottamattoman osan.

- 8 Lisäpöytäkirjan II osaston otsikkona on ”Henkilöiden ja palvelujen liikkuvuus” ja sen I luku koskee työntekijöitä.

- 9 Lisäpöytäkirjan 36 artiklassa, joka kuuluu kyseiseen I lukuun, määrätään, että työntekijöiden vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden ja Turkin välillä toteutetaan asteittain assosiaatiosopimuksen 12 artiklassa ilmaistujen periaatteiden mukaisesti mainitun sopimuksen voimaantuloa seuraavien kahdennentoista vuoden ja kahdenkymmenennentoisen vuoden lopun välillä ja että assosiaationeuvosto päättää tätä varten tarvittavista yksityiskohtaisista säännöistä.
- 10 Assosiaationeuvosto teki 19.9.1980 päätöksen N:o 1/80. Tämän päätöksen 6, 7 ja 14 artikla sisältyvät päätöksen II luvun, jonka otsikko on ”Sosiaaliset määräykset”, 1 jaksoon, joka koskee työhön ja työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä.
- 11 Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jollei hänen perheenjäsentensä vapaata oikeutta työskentelyyn koskevista 7 artiklan määräyksistä muuta johdu, turkkilaisella työntekijällä, joka työskentelee laillisilla työmarkkinoilla tietyssä jäsenvaltiossa, on oikeus

- työskenneltyään säännönmukaisesti yhden vuoden saada työlupansa uudistetuksi tässä jäsenvaltiossa samaa työnantajaa varten, jos hänellä on työpaikka;
- työskenneltyään säännönmukaisesti kolme vuotta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa valitsemaltaan saman ammattialan työnantajalta työtarjous, joka on tehty

tavanomaisin ehdoin ja joka on rekisteröity tämän valtion työvoimaviranomaisissa, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

- työskenneltyään säännönmukaisesti neljä vuotta tehdä vapaasti minkäläistä tahansa valitsemaansa palkattua työtä.”

12 Päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tietyn jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän perheenjäsenillä, joille on annettu lupa muuttaa työntekijän luokse, on oikeus

- asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään kolme vuotta vastaanottaa mikä tahansa työtarjous, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

- asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään viisi vuotta tehdä vapaasti minkäläistä tahansa valitsemaansa palkattua työtä.”

13 Saman päätöksen 14 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän jakson määräyksiä on sovellettava, jollei yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden vuoksi perustelluista rajoituksista muuta johdu.”

Muu asian kannalta merkityksellinen yhteisön lainsäädäntö

- 14 Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna 27.7.1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2434/92 (EYVL L 245, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1612/68), 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavilla henkilöillä on kansalaisuudesta riippumatta oltava oikeus tulla asumaan sellaisen työntekijän luokse, joka on jäsenvaltion kansalainen ja työssä toisen jäsenvaltion alueella:

- a) hänen aviopuolisonsa sekä heidän jälkeläisensä, jotka ovat alle 21-vuotiaita tai huollettavia;
- b) työntekijän ja hänen aviopuolisonsa sukulainen ylenevässä polvessa, jos hän on työntekijän huollettava.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 15 Pääasian asiakirjoista ilmenee, että Ayaz, joka on syntynyt 24.9.1979 ja on naimaton, saapui Saksaan isäpuolensa luokse äitinsä kanssa vuonna 1991.
- 16 On riidatonta, että Ayazin isäpuoli, joka on Turkin kansalainen, on 1980-luvulta lähtien työskennellyt laillisilla työmarkkinoilla Saksassa, jossa hän asuu laillisesti.

- 17 Kansallisen tuomioistuimen mukaan Ayazin äidillä ei missään vaiheessa ole ollut työlupaa Saksassa.
- 18 Ayaz on maahantulostaan lähtien asunut, lyhyttä katkoa vuoden 1999 lopussa lukuun ottamatta, yhdessä isäpuolensa ja äitinsä kanssa yhteisessä asunnossa. Tänä Saksassa oleskelunsa aikana hän suoritti peruskoulun ja sai päästötodistuksen ja kävi sitten yksivuotisen ammattikoulun. Tämän jälkeen hän on aloittanut kaksi ammatillista koulutusta, joita hän ei kuitenkaan ole suorittanut loppuun. Oltuaan välillä työttömänä hän toimi ajoittain autonkuljettajana.
- 19 Vuosien 1997 ja 2001 välisenä aikana Ayaz tuomittiin saksalaisissa tuomioistuimissa toistuvasti eri rikoksista.
- 20 Hänellä oli Saksassa määräaikainen oleskelulupa, joista viimeisen voimassaolo päättyi 31.10.1999.
- 21 Hän haki 8.7.1999 pysyvää oleskelulupaa, mutta tämän hakemuksen perusteella ei ole tehty minkäänlaista virallista päätöstä.
- 22 Ayaz haki määräaikaisen oleskelulupansa pidennystä 24.3.2000.
- 23 Landratsamt Rems-Murr-Kreis hylkäsi 9.8.2000 tekemällään päätöksellä viimeksi mainitun hakemuksen ja määräsi, että Ayazin on poistuttava Saksasta kuukauden kuluessa tämän hylkäävän päätöksen tiedoksisaannista uhalla, että hänet karkotetaan Turkkiin.

- 24 Ayaz valitti tästä päätöksestä 14.9.2000 ja vaati samanaikaisesti Verwaltungsgericht Stuttgartilta väliaikais määräystä oikeuksiensa turvaamiseksi.
- 25 Kyseinen tuomioistuin totesi 30.10.2000 tekemällään päätöksellä, että valituksella oli lykkäävä vaikutus.
- 26 Regierungspräsidium Stuttgart hylkäsi 8.2.2002 tekemällään päätöksellä Ayazin valituksen perusteettomana, koska se katsoi, että viimeksi mainittu edusti tekemiensä vakavien rikosten vuoksi huomattavaa vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle ja ettei Saksan perustuslaki eikä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus estä hänen karkottamistaan.
- 27 Valittaja haki 5.3.2002 muutosta Regierungspräsidium Stuttgartin päätökseen Verwaltungsgericht Stuttgartissa.
- 28 Tämän tuomioistuimen mukaan riitautettu 8.2.2002 tehty päätös on kansallisen oikeuden mukainen, koska Ausländergesetzissä (Saksan ulkomaalaislaki) säädetään sellaisen ulkomaalaisen automaattisesta karkottamisesta, joka, kuten käsiteltävänä olevassa tapauksessa, on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana lainvoimaisesti tuomittu kaikkiaan kolmen ja puolen vuoden mittaiseen nuorisorangeistukseen.
- 29 On kuitenkin tutkittava, saako Ayaz mahdollisesti päätöksen N:o 1/80 14 artiklan 1 kohdan mukaista karkotussuojaa, sellaisena kuin määräystä on tulkittu asiassa

C-340/97, Nazli, 10.2.2000 annetussa tuomiossa (Kok. 2000, s. I-957, 50–64 kohta). Yhtäältä tästä tuomiosta ilmenee, että kyseisen 14 artiklan 1 kohdan vastaista on sellaisen Turkin kansalaisen karkottaminen, jolla on välittömästi kyseisellä päätöksellä myönnetty oikeus, silloin kun kyseisestä toimenpiteestä on määrätty rikostuomion perusteella tarkoituksin ehkäistä muiden ulkomaalaisten rikollisuutta, ilman että asianomaisen oma käyttäytyminen antaa konkreettisesti aihetta ajatella, että hän syöllistyisi muihin vakaviin rikoksiin, jotka ovat omiaan häiritsemään yleistä järjestystä vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Toisaalta kansallinen tuomioistuim katsoo, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa Ayazin henkilökohtainen käyttäytyminen ei osoita, että olisi olemassa konkreettinen vaara uusista yleiseen järjestykseen kohdistuvista vakavista häiriöistä, minkä vuoksi päätöksen N:o 1/80 14 artiklan 1 kohdan nojalla karkotuspäätös olisi kumottava.

30 Jotta tätä säännöstä voitaisiin soveltaa kysymyksessä olevassa pääasiassa, on ratkaistava, kuuluuko valittaja päätöksellä N:o 1/80 suojattujen henkilöiden piiriin.

31 Tältä osin Ayaz ei voi vedota niihin oikeuksiin, jotka päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa annetaan jäsenvaltion työmarkkinoille integroituneelle turkkilaiselle työntekijälle, sen vuoksi, että hän ei täytä kyseisessä säännöksessä asetettuja edellytyksiä.

32 Päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisen kohdan soveltamisen osalta Ayaz ei voi myöskään saada oleskeluoikeutta Saksassa äitinsä perusteella, koska tämä ei ole milloinkaan ollut työntekijänä vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Ayazin isäpuoli sitä vastoin täyttää edellytyksen kyseisen valtion laillisille työmarkkinoille kuulumisesta, minkä vuoksi on selvitettävä, onko pääasian valittajaa pidettävä tässä määräyksessä tarkoitettuna perheenjäsenenä. Tähän kysymykseen ei ole annettu selvää vastausta.

- 33 Ottaen huomioon, että asian ratkaiseminen edellyttää yhteisön oikeuden tulkintaa, Verwaltungsgericht Stuttgart päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän alle 21-vuotiasta poikapuolta pidettävä — — päätöksen N:o 1/80 7 artiklan [ensimmäisessä kohdassa] tarkoitettuna perheenjäsenenä?”

Ennakkoratkaisukysymys

- 34 Tämän kysymyksen ratkaisemisessa on ensiksi huomattava, että kuten itse päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisen kohdan sanamuodosta ilmenee, tässä määräyksessä annettujen oikeuksien saaminen riippuu kahdesta siinä ilmaistusta samanaikaisesta edellytyksestä eli yhtäältä siitä, että kyseinen henkilö on vastaanottavan jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla jo työskentelevän turkkilaisen työntekijän perheenjäsen, ja toisaalta siitä, että tämän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle luvan muuttaa kyseisen työntekijän luokse.
- 35 Tämän toisen edellytyksen osalta vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että Euroopan talousyhteisön ja Turkin tasavallan välistä assosiaatiota koskevilla määräyksillä ei yhteisön oikeuden nykytilassa puututa jäsenvaltioiden toimivaltaan säännellä Turkin kansalaisten maahantuloa eikä myöskään heidän ensimmäisen työskentelynsä edellytyksiä, joten tällaisen kansalaisen ensimmäisestä luvasta tulla jäsenvaltion alueelle säädetään lähtökohtaisesti yksinomaan kyseisen jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa (ks. viimeksi yhdistetyt asiat C-317/01 ja C-369/01, Abatay ym., tuomio 21.10.2003, Kok. 2003, s. I-12301, 63 ja 65 kohta).

- 36 Pääasiassa kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee kuitenkin vain tämän tuomion 34 kohdassa esitettyä ensimmäistä edellytystä.
- 37 Tämän edellytyksen osalta esitetty kysymys ei koske sitä, onko se Turkin kansalainen, joka on jo tämän valtion alueella, jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevä työntekijä — seikka, jota kansallinen tuomioistuin pitää selvänä — vaan yksinomaan sitä, onko tällaisen työntekijän poikapuoli päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu perheenjäsen.
- 38 Kyseinen määräys ei sisällä työntekijän perheenjäsenen käsitteen määritelmää.
- 39 Tätä käsitettä on kuitenkin tulkittava yhteisön tasolla yhdenmukaisesti sen varmistamiseksi, että sitä sovelletaan jäsenvaltioissa homogeenisesti.
- 40 Sen sisältö on siis määritettävä ottaen huomioon sekä tavoite, johon sillä pyritään, että se asiayhteys, johon se kuuluu.
- 41 Yhtäältä, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisella järjestelmällä pyritään luomaan vastaanottavassa

jäsenvaltiossa suotuisat edellytykset perheen yhdistymiselle siten, että aluksi sallitaan perheenjäsenten oleskelu siirtotyöläisen luona ja sittemmin heidän asemaansa vahvistetaan antamalla heille oikeus tehdä työtä tässä valtiossa (ks. erityisesti asia C-351/95, Kadiman, tuomio 17.4.1997, Kok. 1997, s. I-2133, 34–36 kohta).

- 42 Toisaalta samaan päämäärään pyritään asetuksella N:o 1612/68 — jonka tavoitteena on, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-171/01, Wählergruppe Gemeinsam, 8.5.2003 antamansa tuomion (Kok. 2003, s. I-4301) 82 ja 83 kohdassa, täsmentää EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 39 artikla) määräyksiä — ja erityisesti sen 10 artiklan 1 kohdalla.
- 43 Yhteisöjen tuomioistuin totesi tämän osalta asiassa C-413/99, Baumbast ja R, 17.9.2002 antamassaan tuomiossa (Kok. 2002, s. I-7091, 57 kohta), että se asetuksen N:o 1612/68 säännöksen mukainen oikeus tulla asumaan siirtotyöläisen luokse, joka on ”hänen aviopuolisollaan ja heidän jälkeläisillään, jotka ovat alle 21-vuotiaita tai huollettavia”, koskee sekä kyseisen työntekijän jälkeläisiä että hänen puolisonsa jälkeläisiä.
- 44 Asiassa C-434/93, Bozkurt, 6.6.1995 annetusta tuomiosta (Kok. 1995, s. I-1475, 14, 19 ja 20 kohta) lähtien vakiintuneessa oikeuskäytännössä on päätelty assosiaatiosopimuksen 12 artiklasta ja lisäpöytäkirjan 36 artiklan sanamuodosta sekä päätöksen N:o 1/80 tavoitteesta, jolla pyritään toteuttamaan asteittain työntekijöiden vapaa liikkuvuus lähtökohtana EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, EY:n perustamissopimuksen 49 artikla (josta on muutettuna tullut EY 40 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 50 artikla (josta on muutettuna tullut EY 41 artikla), että näissä artikloissa hyväksytyt periaatteet on saatettava koskemaan mahdollisuuksien mukaan turkkilaisia työntekijöitä, joilla on mainitussa päätöksessä tunnustetut oikeudet (ks. viimeksi em. asia Wählergruppe Gemeinsam, tuomion 72 kohta ja vastaavasti assosiaatiosopimuksen palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan 14 artiklan osalta em. yhdistetyt asiat Abatay ym., tuomion 112 kohta).

45 Tästä seuraa, että ratkaistaessa päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettun perheenjäsenen käsitteen laajuutta lähtökohdaksi on otettava tulkinta, joka samalle periaatteelle on annettu niiden työntekijöiden vapaan liikkuvuuden osalta, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisia, sekä erityisemmin asetuksen N:o 1612/68 10 artiklan 1 kohdalle tunnustettu soveltamisala (ks. saman asetuksen 8 artiklan 1 kohdan tulkinnasta siltä osin kuin kysymys on turkkilaisten työntekijöiden vaalikelpoisuudesta työntekijöiden edunvalvontaelinten tai yritysneuvostojen kaltaisiin elimiin vastaavasti em. asia *Wählergruppe Gemeinsam* ja asia C-465/01, komissio v. Itävalta, tuomio 16.9.2004, Kok. 2004, s. I-8291).

46 Lisäksi päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäiseen kohtaan ei sisälly mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että perheenjäsenen käsitteen ulottuvuus olisi työntekijän osalta rajoitettu hänen verisukulaisiinsa.

47 Edellä esitettyä tulkintaa tukee lisäksi asiassa C-179/98, *Mesbah*, 11.11.1999 annettu tuomio (Kok. 1999, s. I-7955), jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Rabatissa 27.4.1976 allekirjoitetun ja 26.9.1978 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2211/78 (EYVL L 264, s. 1) yhteisön puolesta hyväksytyyn Euroopan talousyhteisön ja Marokon kuningaskunnan välisen yhteistyösopimuksen 41 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu marokkolaisen siirtotyöläisen perheenjäsenen käsite ulottuu tämän työntekijän ja hänen aviopuolisonsa niihin suoraan ylenevää polvea oleviin sukulaisiin, jotka asuvat yhdessä työntekijän kanssa vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Tämän tulkinnan, joka on omaksuttu yhteistyösopimuksen osalta, tulisi sitäkin suuremmalla syyllä päteä assosiaatiosopimuksen osalta, jolla tavoitellaan kunnianhimoisempaa päämäärää (ks. tämän tuomion 3 kohta).

- 48 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän alle 21-vuotiaasta poikapuolta tai huollettavana olevaa poikapuolta on pidettävä tässä määräyksessä tarkoitettuna kyseisen työntekijän perheenjäsenenä, jolle kuuluvat tässä päätöksessä annetut oikeudet, kun hänelle on annettu asianmukainen lupa muuttaa kyseisen työntekijän luo vastaanottavaan jäsenvaltioon.

Oikeudenkäyntikulut

- 49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisestä assosiaatiosta tehdyllä sopimuksella perustetun assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä 19.9.1980 tehdyn päätöksen N:o 1/80 7 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän alle 21-vuotiaasta poikapuolta tai huollettavana olevaa poikapuolta on pidettävä tässä määräyksessä tarkoitettuna kyseisen työntekijän perheenjäsenenä, jolle kuuluvat tässä päätöksessä annetut oikeudet, kun hänelle on annettu asianmukainen lupa muuttaa kyseisen työntekijän luo vastaanottavaan jäsenvaltioon.

Allekirjoitukset